فصلنامه ایده های نوین روانشناسی
دوره ۱۷، شماره ۲۱، تابستان ۱۴۰۲

پیش‌بینی خرسندی زناشویی براساس سرمایه اجتماعی خانواده در زنان متاهل (دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس)

غلامرضا محمدی فرهمند[۱]، طهمورث آقاجانی[۲]، علیرضا ارکیان[۳]

چکیده

هدف این پژوهش پیش‌بینی خرسندی زناشویی براساس سرمایه اجتماعی خانواده در زنان متاهل است. جامعه‌ی آماری کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس (حدوداً ۱۱۰۰ نفر) در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ است. این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. حجم نمونه با استفاده از فرمول گرین ۱۶۴ نفر انتخاب شد و روش نمونه‌گیری تصادفی ساده بود. ابزار گردآوری در این پژوهش شامل پرسشنامه خرسندی زناشویی آزرین ناتان (۱۹۷۳)، پرسشنامه سرمایه اجتماعی ناهاپیت و گوشال (۱۹۹۸) بود. در این پژوهش جهت تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی(فراوانی درصد، میانگین) و آمار استنباطی (رگرسیون تک متغیره) استفاده شد. نتایج یافته‌های پژوهش حاکی از این است که بر اساس سرمایه اجتماعی خانواده می‌توان خرسندی زناشویی پیش‌بینی نمود.

واژه‌های کلیدی: خرسندی زناشویی، سرمایه اجتماعی خانواده، زنان متأهل، دانشجویان

۱- کارشناسی ارشد روانشناسی، گرایش عمومی، دانشکده علوم انسانی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهر قدس، تهران، ایران
۲- استادیار گروه روانشناسی، واحد شهر قدس، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
۳- مربی، گروه روانشناسی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام ، ایران

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-23]

مقدمه

ازدواج[1] از مهم‌ترین تصمیمات تمام زندگی است. قبل از ازدواج قدرت و اختیار در تصمیم‌گیری بسیار است و می‌توان از تشکیل ساختارهای مشکل‌زا دوری کرد. اما پس از ازدواج، هنگامی‌که ساختارها شکل گرفت، به‌ندرت می‌توان در ساختارها تغییر ایجاد کرد. ازدواج معمولاً یکی از اصلی‌ترین و از مهم‌ترین زمینه‌هایی است که عملکرد و اثر تعهد زناشویی و روابط اجتماعی رشد یافته در آن متجلی می‌شود. برای اکثر بزرگسالان، شادمانی در زندگی بیشتر با ازدواج موفق و روابط زناشویی توأم با رضایت وابسته است تا سایر جنبه‌های زندگی. ازدواج به‌عنوان مهم‌ترین عامل دست‌یابی به نیازهای عاطفی و امنیتی همواره مورد تأیید همگان بوده است. ازدواج رابطه‌ای انسانی، پیچیده، ظریف و پویاست که از ویژگی‌های خاصی برخوردار است (فتحی آشتیانی و جعفری کندوان، ۱۳۹۰).

در جهان امروز خطری که نسل بشر را تهدید می‌کند تقدس‌زدایی از کانون خانواده است، از طرفی ازدواج در تعالی و سلامت روانی انسان‌ها نقش اساسی دارد به‌گونه‌ای که پژوهش‌های زیادی نشان داده‌اند که افراد متأهل سالم‌تر و شادتر هستند. کیفیت رابطه زناشویی، زیربنایی را شکل می‌دهد که کارکرد آتی کل خانواده و سلامت جسمانی و روانی اعضا روی آن بنا می‌شود. بر این اساس، ملاک مهم تعیین‌کننده خانواده سالم، خرسندی زوج از ازدواج است. خرسندی از رابطه زوجی با سطوح بالای سلامت عمومی زن و شوهر و سایر اعضای خانواده همراه است (لی[2]، ۲۰۱۹).

خرسندی زناشویی عبارت است از احساسات عینی از خشنودی، رضایت و لذت تجربه‌شده توسط زن و شوهر موقعی که همه جنبه‌های ازدواجشان را در نظر می‌گیرند؛ پژوهش‌های اخیر در مورد تقدس و نقش خداوند در ازدواج نشان می‌دهند که برای بسیاری از افراد اعتقاد به خداوند در سه حیطه بر روابط زوجی‌شان اثر می‌گذارد: فردی، ارتباطی، معنوی. در حیطه فردی افراد به دنبال شادکامی و خشنودی فردی هستند و ازدواج شاه‌راهی است که افراد از آن طریق می‌توانند بدان دست یابند (گودمن، دولهایت، ۲۰۰۶[3]). نکته مهم این است که عوامل اثرگذار در خشنودی از رابطه زوجی در فرهنگ‌های مختلف متفاوت است، از مهم‌ترین عواملی که فرآیندها و پیامدهای زناشویی را متأثر می‌سازد و توجه ویژه‌ای نیز از طرف پژوهشگران دریافت کرده، اثرات فرهنگی است و ارزش‌ها، باورها و هنجارهای فرهنگی علاوه بر اینکه دیدگاه افراد نسبت به خودشان را شکل می‌دهند به دیدگاه آن‌ها به عشق و صمیمیت و شکل‌دهی روابط نزدیک نیز جهت می‌دهد (مروتی، ۱۳۹۹).

امروزه در کنار سرمایه‌های انسانی، مالی و اقتصادی، سرمایه دیگری بنام سرمایه‌ی اجتماعی مطرح شده است. این مفهوم به پیوندها و ارتباطات میان اعضای یک سازمان به عنوان منبع با ارزش اشاره دارد که با خلق هنجارها و اعتماد متقابل موجب تحقق اهداف اعضاء می‌شود. سرمایه‌ی اجتماعی مفهوم نسبتاً جدیدی در علوم اجتماعی است و به‌طور خلاصه به معنای «هنجارها و شبکه‌هایی است که امکان مشارکت مردم در اقدامات جمعی به‌منظور کسب سود متقابل را فراهم می‌کند» و با شیوه‌هایی همچون سنجش سطح اعتماد اجتماعی و سطوح عضویت در انجمن های مدنی رسمی یا غیررسمی قابل اندازه‌گیری است. سرمایهٔ اجتماعی مفهومی ترکیبی است که «موجودی» یا میزان این هنجارها و شبکه‌ها را در یک جامعه و در یک مقطع زمانی خاص تشریح می‌کند . رابطهٔ متقابل، رفتار غیرخودخواهانه و اعتماد نمونه‌هایی از این هنجارها هستند. این شبکه‌ها ممکن است رسمی یا غیررسمی باشند. از این منظر، سرمایهٔ اجتماعی یکی از عناصر مهم قدرت «جامعهٔ مدنی» یا ظرفیت جامعه برای مدیریت خویش از طریق فعالیت های گروهی غیررسمی، داوطلبانه، غیردولتی و غیرانتفاعی است (ارزانی، ۱۳۹۵).

در سال‌های اخیر، رویکرد روانشناسی مثبت، با شعار توجه به استعدادها و توانمندی‌های انسان، مورد توجه پژوهشگران حوزه‌های مختلف روانشناسی قرار گرفته است. این رویکرد، هدف غایی خود را شناسایی سازه‌ها و شیوه‌هایی می‌داند که بهزیستی و شادکامی

1 Marriage
2 Lee, E. S
3 Goodman, M. A & Dollahite, D. C, (2006).

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-23]

انسان را فراهم می کند. از اینرو عواملی که موجبات تطابق هر چه بیشتر آدمی با نیازها و تهدیدهای زندگی را سبب گردند، بنیادی‌ترین سازه‌های مورد پژوهش این رویکرد می‌باشند (کمپل، سیلس، کوهان و استین[1]، ۲۰۰۶).

جامعه‌ای نمی تواند ادعای سلامت کند، چنان چه از خانواده‌هایی سالم برخوردار نباشد و هیچ یک از آسیب‌های اجتماعی نیست که فارغ از تاثیر خانواده پدید آید. زوج‌های سالم، خانواده‌های سالم را می‌سازند و خانواده‌های سالم، جامعه سالم را می‌سازند. از جمله عوامل اثرگذار بر استواری و استحکام خانواده، خرسندی زناشویی می‌باشد. خرسندی زناشویی، میزان علاقمندی زوجین به یکدیگر و نگرش مثبت به متاهل بودن است که به عواملی از جمله مسائل شخصیتی، ارتباط، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزندپروری، نقش‌های مساوات طلبی و جهت گیری مذهبی وابسته است. خرسندی زناشویی را می‌توان احساس عینی از خشنودی، رضایت و لذت تجربه شده توسط زن و شوهر زمانی که تمام جوانب ازدواج آنان را در نظر می‌گیرند، دانست. خرسندی زناشویی از انطباق بین وضعیتی که مورد انتظار است و وضعیت موجود فرد در روابط زناشویی حاصل می‌شود و در واقع نگرش مثبت و لذت بخشی است که زن و شوهر از جنبه‌های مختلف روابط زناشویی خود دارند(درب‌اصفهانی و همکاران، ۱۳۹۷).

خرسندی زناشویی نشأت گرفته از احساساتی است که با خشنودی، رضایت و لذت تجربه شده توسط زن یا شوهر در ارتباط باشد. همچنین از نظر فردی، تفکر نقش مهمی در خرسندی زناشویی دارد و بی‌تفاوتی طرفین به علائق و تفکرات یکدیگر موجب کاهش خرسندی زناشویی و ایجاد دلسردی می‌شود. خرسندی زناشویی به عنوان یکی از مهمترین مؤلفه‌های ثبات عاطفی زوجین به حساب می‌آید. خرسندی زناشویی می‌تواند از عوامل مختلف اثر پذیرد. برخی از مهم ترین آنها خصوصیات شخصیت، سبک‌های ارتباطی، تجربی، بازخوردی و انگیزشی فرد هستند که طی زمان ثابت فرض شده اند. در این میان سبک زندگی نیز به عنوان شاخصی از سلامت جسمی بر مبنای آنچه که مورد قبول عموم است، یعنی ارتباط دو جانبه سلامت روان و جسم، می‌تواند پیش‌بینی کننده خرسندی زناشویی باشد (روزن و همکاران[1]، ۲۰۱۸).

امروزه نگاه به مسائل و آسیب‌های امنیتی می تواند از زوایای مختلفی صورت پذیرد که بخش عمده آن گریبانگر زنان جامعه،که نیمی از جمعیت کشور را تشکیل می دهند است. و این امر موجب احساس ناامنی و فقدان مشارکت زنان در فضاهای مختلف اجتماعی می شود. در علوم اجتماعی علاوه بر سرمایه انسانی سرمایه‌ای به نام سرمایه اجتماعی و سرمایه اقتصادی مطرح است. این دو سرمایه عوامل تولید امنیت تلقی می‌شوند. سرمایه اجتماعی به پیوندها و ارتباطات میان اعضای یک شبکه اشاره دارد و با خلق هنجارها و اعتماد متقابل موجب تحقق اهداف اعضا می شود. بی‌تردید در ایجاد امنیت اجتماعی و احساس امنیت؛ عوامل گوناگونی دخالت دارند که فقدان آن برقراری احساس امنیت را کند می‌کند و یا مانع از تحقق آن می شود. با توجه به اهمیت این سه مفهوم سرمایه اجتماعی، سرمایه اقتصادی، احساس امنیت اجتماعی و تعامل آنها در این مطالعه چگونگی پیوند و ارتباط این سه متغیردر جامعه آماری موردنظر مورد بررسی قرار می‌گیرد. پس احساس امنیت با بسیاری از عناصر اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جامعه ارتباط می‌یابد. ساختارهای اجتماعی و انتظامی در جامعه امنیت بالایی را در جامعه نشان می‌دهد، اما برداشت افراد از فضای اجتماعی یا اطلاعات آنان در مورد دیگران آنها را در مخمصه روانی احساس ناامنی قرار می‌دهد (لی[2]، ۲۰۱۹).

یکی از اصلی ترین مولفه‌هایی که امنیت را ارتقا می‌بخشد و جامعه را سالم، آرام و مطلوب می‌سازد سرمایه اجتماعی است. سرمایه اجتماعی ماده خامی از جامعه مدنی است که از تعامل روزمره مردم به دست می‌آید و به ایجاد ارتباطات اجتماعی و شبکه‌های اجتماعی مبتنی بر اصول اعتماد، همکاری متقابل و قواعد کنش اجتماعی می‌پردازد. اهمیت سرمایه اجتماعی در کنار وضعیت روابط همسایگی در لایه‌های مختلف، عامل مهمی در تبیین واریانس‌های احساس ناامنی (ارزانی، ۱۳۹۵) در جامعه محسوب می‌گردد؛ از این رو، آگاهی از میزان سرمایه اجتماعی اعضای یک جامعه و نقش آن در تبیین میزان احساس امنیت اجتماعی و مولفه‌های آن در قالب یک شناخت و مطالعه علمی- تخصصی ضروری تلقی می‌گردد. شواهد تجربی در ایران نشان می‌دهد که امنیت و احساس ناشی

1- Campbell- Sills, Cohan & Stein

1Rosen- Garandon, J. R.; Myers, J. E. & Hattie, J. A

2Lee, E. S

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-23]

ازآن در وضعیت چندان مطلوبی قرار ندارد. ایران از لحاظ رتبه امنیت در بین کشورهای جهان وضعیت مطلوبی ندارد و میزان احساس امنیت، امید به آینده، باور به عدالت اجتماعی، و نبود نابرابری در بین شهروندان هر روز کمتر شده و درصد بیشتری از مردم از لحاظ اعتماد اجتماعی، امید به آینده و... احساس ناامیدی می‌کنند (مروتی، ۱۳۹۹). بر این اساس پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به این سؤال است که آیا بر اساس سرمایه اجتماعی خانواده، در زنان متاهل می توان خرسندی زناشویی را پیش‌بینی نمود؟

روش شناسی

روش پژوهش

این پژوهش از نوع پژوهش توصیفی همبستگی است که به دنبال بررسی میزان تغییرات یک یا چند عامل ، در یک یا چند عامل دیگر است. هدف کاربردی و بررسی ارتباط چند متغیر پیش بین با متغیر ملاک بود.

جامعه آماری، حجم نمونه و روش نمونه گیری

جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد شهر قدس (حدوداً ۱۱۰۰ نفر) در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ تشکیل داد.

حجم نمونه و روش نمونه‌گیری:

روش نمونه گیری به شیوه تصادفی ساده بود و تعداد نمونه آماری بر اساس فرمول گرین اسفاده شد که عبارتست از : $8K+50$

که در آن k برابر متغیر پیش‌بین بود که در این پژوهش برابر ۴ و جمع آن برابر ۸۲ مورد شـــد اما به دلیل اعتبار بیرونی تعداد دوبرابر یعنی ۱۶۴ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شد.

ابزارهای گردآوری اطلاعات

ابتدا برای گردآوری اطلاعات و دسترسی به مفاهیم پایه و مبانی نظری در خصوص ادبیات موضوع، با استفاده از روش کتابخانه‌ای اقدام به گردآوری اطلاعات می‌گردد. بدین منظور به مطالعه کتب، مقالات، رساله‌ها، پایگاه‌های اطلاعاتی و اسناد و مدارک موجود و ... پرداخته شـــد. همچنین از پایگاه های اطلاعاتی آنلاین معتبر نظیرSID،CIVILICA ، MAGIRAN ، SCIENCE ELSEVIER،DIRECT ،... استفاده شد.

پرسشنامه خرسندی زناشویی ناتان اچ

پرسشنامه خرسندی زناشویی را آزرین ناتان اچ، بری تی. ناستر و رابرت جونز در سال ۱۹۷۳ ساختند که مشتمل بر ۱۰ سوال می‌باشد. روایی مقیاس خشنودی زناشویی آزرین ناتان اچ در ایران توسط ابراهیم پور و علمی (۱۳۹۵) به نقل از صادقکار(۱۳۹۴) و در مشهد توسط خالدی و همکاران (۱۳۹۳) به نقل از صادقی صاحب زاد و همکاران، (۱۳۹۳) مورد تائید قرار گرفته است. روش اجرا و نمره گذاری این پرسشنامه مشتمل بر ۱۰ سؤال با طیف از کاملاً ناخشنود (۱) تا کاملاً خشنود (۱۰) است. کمترین امتیاز کل این مقیاس ۱۰ و بیشترین امتیاز (۱۰۰) است . به‌صورت خشنودی زناشویی خیلی کم(۱۸ و کمتر از ۱۸)، کم(۱۹-۴۷)، زیاد(۴۸-۷۶)، خیلی زیاد(۷۷ و بیشتر از۷۷) است.

اعتبار و روایی: پایایی پرسشنامه خرسندی زناشویی به روش پایایی همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفای کرانباخ با ۰/۹۸۱ تائید شد. برای تعیین پایایی پرسشنامه مذکور، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد و نشان‌دهنده پایایی خیلی بالای این پرسشنامه بوده و می‌توان در انجام کارهای مشاوره‌ای از آن استفاده کرد.

پرسشنامه سرمایه اجتماعی ناهاپیت و گوشال (۱۹۹۸)

نوع پرسشنامه مورد استفاده در این تحقیق از نوع بسته می باشد. در پرسشنامه تحقیق حاضر، از یکسری سؤالات بسته با طیف پنج گزینه ای لیکرت۲ استفاده شده است.۲۰ سوال مربوط به سرمایه اجتماعی می‌شود. لازم به ذکر است که منبع پرسشنامه استاندارد سرمایه اجتماعی، تحقیق ناهاپیت و گوشال (۱۹۹۸) گرفته شده است. ساختار و جزییات مربوط به هر پرسشنامه در جدول (۱-۳) آمده است.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-23]

جدول ۱- ساختار و جزئیات مربوط به پرسشنامه‌ها

متغیر مورد بررسی	شاخص مورد بررسی	شماره سؤالات	جمع سؤالات
متغیر مستقل (سرمایه اجتماعی)	ساختاری	۱۰-۱	۲۰
	شناختی	۱۶-۱۱	
	رابطه ای	۲۰-۱۷	

نحوه امتیازبندی پرسشنامه :

در سؤالات پرسشنامه از مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت برای گرفتن نظرات پاسخگویان استفاده شده است. نحوه امتیازبندی این سؤالات در جدول زیرآمده است.

جدول ۲- نحوه امتیازبندی گزینه‌های پرسشنامه‌ها

کاملاً موافقم	موافقم	نظری ندارم	مخالفم	کاملاً مخالفم
۵	۴	۳	۲	۱

روایی[1](اعتبار):

روایی از واژه روا به معنی جایز و درست گرفته شده است و به معنای صحیح و درست بودن است. مقصود از«روایی» آن است که وسیله اندازه‌گیری، بتواند خصیصه و ویژگی‌های مورد نظر را اندازه بگیرد. اهمیت روایی آن است که اندازه‌گیری‌های نامتناسب و ناکافی می‌توانند هر پژوهش علمی را بی‌ارزش و ناروا سازند (آذری و امین پور ۱۳۹۲).

پرسشنامه سرمایه اجتماعی و مدیریت استعداد استاندارد می‌باشند. پرسشنامه‌ها با استفاده از نظرات اساتید محترم راهنما و مشاور و ده تن دیگر از اساتید مورد بررسی قرار گرفته است و ابهامات آن برطرف گردید که این امر بیانگر روایی محتوا و ظاهری قابل قبول آزمون می‌باشد.

پایایی[2](اعتماد):

یک آزمون، زمانی دارای پایایی است که نمره‌های مشاهده شده و نمره‌های واقعی آن دارای همبستگی بالایی باشند، به این معنی چنانچه نمره‌های مشاهده شده و واقعی آزمودنی در آزمودن موجود باشد مجذور همبستگی بین این نمره‌ها، ضریب پایایی آزمودن می‌شود.

برای محاسبه پایایی تحقیق حاضر، هر دو پرسشنامه بین ۳۰ نفر از اعضای نمونه آماری، توزیع شد و سپس با استفاده از نرم افزار SPSS آلفای کرونباخ آن محاسبه گردید که میزان آن در پرسشنامه سنجش سرمایه اجتماعی برابر با ۷۸/ درصد به دست آمده که با توجه به این که ضریب پایایی بدست آمده بالاتر از ۷۰/ است، لذا می‌توان گفت که ابزارهای مورد استفاده در تحقیق حاضر از پایایی قابل قبولی برخوردار هستند.

جدول ۳- ضریب پایایی پرسشنامه‌ها

پرسشنامه	تعداد سئوال	ضریب پایایی بر اساس آلفای کرونباخ
سرمایه اجتماعی (ناهاپیت و گوشال)	۲۰	۰/۸۵

روش تجزیه وتحلیل داده‌ها

در پژوهش حاضر از تحلیل توصیفی به منظور بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و تحلیل استنباطی برای بیان روابط میان متغیرها در گروه‌های مورد مطالعه با استفاده از روش تجزیه و تحلیل رگرسیون استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج آمار توصیفی

1-Validity
2-Reliability

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-23]

م شخ صه‌های آماری نظیر میانگین و انحراف معیار متغیرهای ا صلی تحقیق ا ستخراج گردید که نتیجه حا صله در جدول زیر آمده است.

جدول ۴- شاخص‌های آماری متغیرهای اصلی تحقیق

متغیر	میانگین	انحراف معیار
خرسندی زناشویی	۱۲۴/۵	۳۹/۶
سرمایه اجتماعی خانواده	۵۷/۹	۱۵/۸

نتایج جدول بالا حاکی از آن است که میانگین کلی خرسندی زناشویی ۱۲۴/۵، سرمایه اجتماعی خانواده ۵۷/۹ حاصل شده است.

تجزیه و تحلیل استنباطی داده‌ها:

قبل از بررسی فرضیه‌های تحقیق لازم است وضعیت توزیع نرمال داده ها معلوم شود .نتیجه آزمون کولموگروف اسمیرنف در جدول۴-۲ آمده است.

جدول ۵- وضعیت نرمال بودن داده هابا بهره گیری از آزمون کولموگروف اسمیرنف(k-s)

شاخص / متغیر	مقدار آزمون کولموگروف-اسمیرنف z	p
خرسندی زناشویی	۰/۸۷	۰/۱۹
سرمایه اجتماعی خانواده	۰/۹۱	۰/۱۶

با توجه به جدول بالا سطح معناداری متغیرها از ۰/۰۵ بزرگتر است (p< ۰/۰۵) و این موضوع نرمال بودن داده‌های پرسشنامه‌ها را نشـان می‌دهد. بنابراین براسـاس نتایج آزمون کولموگروف اسـمیرنف فرض بر نرمال بودن داده‌ها تأیید می‌شـود و می‌توان برای تحلیل‌ها از آزمون‌های پارامتریک استفاده کرد.

بررسی فرضیه‌های تحقیق

بر اساس سرمایه اجتماعی خانواده می‌توان خرسندی زناشویی پیش‌بینی نمود.

جدول ۶- نتایج ضریب همبستگی

مدل	R	R2	R2تعدیل شده	SE	میزان F	سطح معنی‌داری Sig.
اینتر	**۰/۵۷۴**	**۰/۵۱۲**	**۰/۴۳۲**	**۰/۵**	**۱۷/۶**	۰/۰۰۱

نتیجه ضریب همبستگی جدول بالا نشان می‌دهد که سرمایه اجتماعی خانواده با خرسندی زناشویی دارای ۰/۵۷۴ درصدضریب همبستگی است (r=۰/۵۷۴) و ۴۳/۲ درصد از واریانس خرسندی زناشویی را تبیین می‌کنند. تحلیل واریانس مشاهده شده (f=۱۷/۶ ،۱۶۳ و df =۱) رابطه سرمایه اجتماعی خانواده با خرسندی زناشویی معنادار است. (p< ۰/۰۵)به این ترتیب بین سرمایه اجتماعی خانواده با خرسندی زناشویی ارتباط مثبت و معناداری داری وجوددارد (p< ۰/۰۵).

جدول ۷-نتایج رگرسیون تک متغیره

متغیر	ضریب بتا	خطای معیار	ضریبB	مقدار t	سطح معنی‌داری
ضریب ثابت	۱/۲	۰/۲		۵/۱	۰/۰۰۱
سرمایه اجتماعی خانواده	۰/۲۲	۰/۲	۰/۲۳۳	۵/۴	۰/۰۰۱

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-23]

نتایج رگرسیون تک متغیره جدول۴-۴ مبنی بر پیش‌بینی **خرسندی زناشویی** براساس سرمایه اجتماعی خانواده نشان می دهد سرمایه اجتماعی خانواده (t=۵/۴، P<۰/۰۱) حاصل شده است بنابراین سرمایه اجتماعی خانواده قدرت پیش‌بینی **خرسندی زناشویی** را دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش پیش‌بینی خرسندی زناشویی براساس سرمایه اجتماعی خانواده در زنان متاهل کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد شهر قدس (حدوداً ۱۱۰۰ نفر) در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ است. نتایج یافته های پژوهش حاکی از این است که بر اساس سرمایه اجتماعی خانواده می‌توان خرسندی زناشویی پیش‌بینی نمود .

از زاویه تحلیل استنباطی، شواهد دراطلاعات جدول ۶ تا ۷ نشان می‌دهد که سرمایه اجتماعی خانواده با خرسندی زناشویی دارای ۰/۵۷۴ درصدضریب همبستگی است(r=۰/۵۷۴) و ۴۳/۲ درصد از واریانس خرسندی زناشویی را تبیین می کنند. تحلیل واریانس مشاهده شده (f=۱۷/۶، ۱۶۳ و df =۱) رابطه سرمایه اجتماعی خانواده با خرسندی زناشویی معنادار است. (p< ۰/۰۵)به این ترتیب بین سرمایه اجتماعی خانواده با خرسندی زناشویی ارتباط مثبت و معناداری داری وجوددارد. (p< ۰/۰۵) نتایج رگرسیون تک متغیره جدول۷ مبنی بر پیش‌بینی خرسندی زناشویی براساس سرمایه اجتماعی خانواده نشان می دهد سرمایه اجتماعی خانواده (t=۵/۴، P<۰/۰۱) حاصل شده است بنابراین سرمایه اجتماعی خانواده قدرت پیش‌بینی خرسندی زناشویی را دارد.

در مقایسه تطبیقی در زمینه فرضیه یعنی پیش‌بینی خرسندی زناشویی بر اساس سرمایه اجتماعی خانواده، یافته‌های این پژوهش از نتایج پژوهش محققین داخلی و خارجی مانند نتایج پژوهش کرمی، دانایی و طیبی (۱۳۹۸)، متقی مقدم و زبرجدقراملکی (۱۳۹۴)، هیتون (۲۰۰۲)، مستون، هال، لوین و سیپسکی (۲۰۲۱) همخوانی داشته و با یافته‌های آنها انطباق دارد. در پایان می‌توان اذعان نمود که سرمایه اجتماعی خانواده به خوبی توانسته موجبات هر چه بیشتر خرسندی زناشویی را فراهم نماید و این احساس خرسندی دوام بیشتری دارد و تمام طول زندگی افراد را در بر می‌گیرد.

محدویت‌های پژوهش

۱- عدم دسترسی مستقیم به آزمودنی‌ها .

۲- عدم توانایی کنترل متغیرهای مزاحم، از جمله مسائل خانوادگی.

۳- محدودیت جامعه آماری به کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد شهر قدس بود.

پیشنهادات

پیشنهادات زیر به منظور دستیابی به اهداف پژوهش ارائه می شود.

۱- پیشنهاد می‌شود در مطالعات بعدی به منظور کسب اطلاعات کاملتر از خرسندی زناشویی با متغیرهای دیگری بررسی شود.

۲- این تحقیق به روش کیفی و با استفاده از مصاحبه با آزمودنی‌ها انجام شود تا نتیجه این تحقیقات از روایی و پایایی بالاتری نیز برخوردار شوند و بتوان با دقت و یافته‌های دقیق‌تری در مورد زوایای این امر بحث کرد.

۳- پیشنهاد می‌شود که انجام پژوهش با حجم نمونه بزرگتر و محدوده جغرافیایی وسیع‌تر انجام گیرد تا ادبیات متراکم و منسجمی در خصوص نحوه به کار گیری متغیرهای پژوهش فراهم آید.

۴-پیشنهاد می‌شود که اجرای این تحقیق در سایر جوامع و مقایسه نتایج حاصل با یکدیگر انجام گیرد.

منابع:

ابراهیم پور، ر؛ علمی، م. (۱۳۹۵). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی شهروندان شهر سردشت، مطالعات جامعه شناختی، سال هفتم، شماره بیست و ششم، ص۵۳-۷۱.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-23]

آذری، ش. و امین‌پور، ح. (۱۳۹۲). تحلیل عاملی و هنجاریابی پرسش‌نامه خرسندی زناشویی، ارائه شده در دومین همایش روانشناسی دانشگاه پیام نور به عنوان پوستر.
ارزانی، غ ؛ یعقوبی، ف. (۱۳۹۵). پیش‌بینی ر ضایت زنا شویی با تاکید بر تعهد زنا شویی، ر ضایت جن سی و مهارت‌های ارتباطی در زوجین شهرستان ورامین، سومین کنفرانس جهانی روانشناسی و علوم تربیتی، حقوق و علوم اجتماعی در آغاز هزاره سوم، شیراز، با همکاری مشترک موسسه آموزش عالی علامه خویی، دانشگاه زرقان- واحد پژوهش دانش‌پژوهان همایش‌آفرین.
خالدی، ش؛ موتابی، ف؛ پورابراهیم، ت. و باقریان، ف. (۱۳۹۳). عوامل حفاظت کننده ازدواج در افراد متاهل دارای عوامل خطر. خانواده پژوهی ۳۱-۳۷.
درب اصفهانی، ف؛ معتقدی فرد، م؛ ارفعی، ف. و شکاری، ع. (۱۳۹۷). همبستگی بین سبک زندگی اسلامی با رضایت از زندگی و سلامت روان، فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، دوره دوم، شماره ۳، ص ۱۳۱-۱۳۵.
صادقکار، م. (۱۳۹۴). روانشناسی دختر، پسر، ازدواج، انتشارات تاوک.
فتحی آشتیانی، ع. و جعفری کندوان، غ. (۱۳۹۰). مقایسه سبک زندگی، کیفیت زندگی و سلامت روان کارکنان دو دانشگاه با وابستگی نظامی و غیرنظامی. طب نظامی ۱۷. ۱.
کرمی، ع؛ دانائی، س ؛ طیبی، س. (۱۳۹۸). رابطه بین ر ضایتمندی زنا شویی و ر ضایتمندی جن سی در کارکنان متاهل اداره پست استان خوزستان، پنجمین کنفرانس ملی نوآوری‌های اخیر در روانشناسی،کاربردها و توانمندسازی با محوریت رواندرمانی، تهران، دانشگاه شمس گنبد و با حمایت انجمن‌ها و گروه‌های آموزشی دانشگاه‌های کشور.
متقی مقدم، ا. و زبرجدقراملکی، ح. (۱۳۹۴). سبک زندگی اسلامی و الگوهای توانمندسازی اقتصاد خانواده در فرهنگ رضوی، مجموعه مقالات همایش خانواده و سبک زندگی در فرهنگ رضوی، خراسان رضوی، ص ۹۰۵-۹۱۵.
مروتی، ن. (۱۳۹۹). تفاوت بین رفاه ذهنی و عینی (بین دو استان سمنان و کردستان). پایاننامه دکتری دانشگاه علامه طباطبایی.
Azrin, N. H., Naster, B J., and Jones, R. (1973). Reciprocity counseling: A rapid learning-based procedure for marital counseling, Behavioral Research and therapy, 11: 365-382.
Campbell-Sills, L., Cohan, S. L., & Stein, M. B. (2006). Relationship of resilience to personality, coping, and psychiatric symptoms in young adults. Behaviour research and therapy, 44(4), 585-599.
Gottman, J. M & Notarius, C. I. (2006). "Marital research in the 20th century and a research agenda for 21th century". Family process, 41(2).
Heaton, T. B. (2002). Factors Contributing to Increasing Marital Stability in the United States. Journal of family issues, 23(3), 392-409.
Lee, E. S. (2019). Effects of a happiness choice program based on reality therapy on subjective well-being and interpersonal relations in nursing students. Journal of Korean Public Health Nursing, 29(3), 503-514.
Meston, C. M.; Hull, E.; Levin, R. J. & Sipski, M. (2021). Disorders of orgasm in women in women, The Journal of Sexual Medicine, 1(1): 66-68.
Nahapiet, J., & Ghoshal, S. (1998). Social capital, intellectual capital, and the organizational advantage. Academy of management review, 23(2), 242-266.
Rosen- Garandon, J. R.; Myers, J. E. & Hattie, J. A. (2018). The relationship between mental characteristic, marital interaction processes and marital satisfaction. Journal of Counseling & Developmen, 82: 58-68.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-23]

Prediction of Marital Satisfaction Based on Family Social Capital in Married Women (Married Students of Islamic Azad University Qods Branch)

Gholamreza Mohamadi Farhamand[1], Tahmoures Aghajani[2], Alireza Arkian[3]

Abstract

The purpose of this research is to predict marital satisfaction based on family social capital in married women. The statistical population is all married students of Islamic Azad University, Quds branch (about 1100 people) in the academic year 1401-1402. This descriptive research was correlation type. The sample size was selected using Green's formula of 164 people and the random sampling method was simple. The collection tools in this research included Azrin Natan's Marital Satisfaction Questionnaire (1973), Nahapit and Ghoshal's Social Capital Questionnaire (1998). In this research, descriptive statistics (percentage frequency, average) and inferential statistics (univariate regression) were used to analyze the data. The results of the research findings indicate that marital satisfaction can be predicted based on the social capital of the family.

Keywords: Marital Satisfaction, Family Social Capital, Married Women, Students

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-23]

1 Master of Psychology, General Studies, Faculty of Humanities, Department of Psychology, Islamic Azad University, Shahr-e-Qods Branch, Tehran, Iran

2 Assistant Professor, Department of Psychology, Shahr-e-Qods Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (corresponding author)

3 Instructor, Department of Psychology, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran